

Bijzondere terugvangsten van Noordse winterjuffers *Sympecma paedisca* in Drenthe

Op 6 november werden tussen andere gemerkte Noordse winterjuffers twee bijzondere exemplaren op het Uffelter Binnenveld (UB) teruggevangen, althans dat bleek later. De twee met zwart op de vleugelpunten gemerkte mannetjes bleken namelijk afkomstig uit de Lindevallei * in Friesland. Een spectaculaire waarneming.

Vanaf september dit jaar zijn op het UB ongeveer 300 winterjuffers gemerkt en is het onderzoek geïntensiveerd. Hierbij worden tevens foto's van de thorax van de gemerkte exemplaren gemaakt (zie kader hieronder). Vele winterjuffers zijn al op het UB teruggevangen. Echter geen gemerkte exemplaren van elders.

Pas na het bekijken van de foto's bleken de terugvangsten afkomstig uit de ongeveer 20 km verderop gelegen Lindevallei.

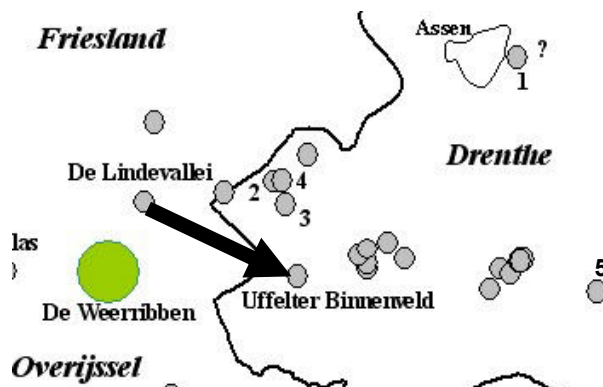
René Manger

E-mail: rmanger@planet.nl

<http://drenthe.libellen.nl>

Libellenwerkgroep
Drenthe

* Tijdens een excursie van de Libellenwerkgroep Friesland "Hynstebiter" op 2 oktober 2004 zijn door Peter de Boer,

Grote afstanden

blijken Noordse winterjuffers te overbruggen gezien de waarnemingen van vorig jaar door Rob van der Es in De Klencke (nr. 5) en de recente vondst op 19 oktober van een mannetje nabij Assen door Gerard Abbingh (nr. 1). Beide waarnemingen waren ongeveer 50 km van de Weerribben. Met de vondst nabij Assen kan overigens de waarneming van Ronald van Seijen uit 2003 op dezelfde locatie nu worden bevestigd. Zie stip met ? op het kaartje hierboven.

Merkmethode effectief

Van bijna 300 waargenomen Noordse winterjuffers op het UB zijn naast het aanbrengen van een kleurenstip op de vleugels tevens detail foto's van de zijkant van de thorax gemaakt (zie foto hiernaast). De verschillende individuen zijn daardoor in combinatie met het vleugelmerk te onderscheiden. De tekening op de thorax is in feite een soort vingerafdruk. Geen één van de bijna 300 gemerkte exemplaren is namelijk hetzelfde gebleken. Elke merkdag is een andere plek op de vleugel gemerkt en een andere kleur gebruikt.

Gebleken is dat codes (letters en cijfers) op de smalle en kleine vleugels meestal slecht afleesbaar zijn. Ook de kwaliteit van de inkt neemt op den duur af en is de kans op beschadigingen van de vleugels met het "schrijven" groot.

De methode blijkt uitermate effectief. Vooral omdat op 25 september op het UB winterjuffers op ongeveer dezelfde manier zijn gemerkt als op 2 oktober in de Lindevallei (Fr.). Zonder foto's hadden we in dit geval de herkomst van de

Terugvangsten Project Paedisca

De eerste op afstand gedane terugvangst van een gemerkte Noordse winterjuffer was in de Lindevallei in oktober 2002. Peter de Boer ving toen een ♀ die hij zelf in september in de Weerribben (Venebosch) had gemerkt. Het diertje heeft toen zo'n 12 km overbrugd.

Het Uffelter Binnenveld (Drentse Landschap) is een overwinteringsplek van de Noordse winterjuffer. Het gebied ligt ongeveer 20 km hemelsbreed van de Weerribben. Naast de vele overwinterende winterjuffers bevindt zich er o.a. een populatie Ringslangen, Levendbarende hagedissen en uiteraard vele andere libellensoorten. De Tenger pantserjuffer *Lestes virens* was dit jaar zeer goed vertegenwoordigd. Een laat exemplaar werd op 30 oktober gezien. Zeer bijzondere libellenwaarnemingen waren dit jaar op het UB overigens mannetjes van de Vuurlib *Crocothemis erythraea* en de Bandheidlib *Sympetrum pedemontanum* beiden door Peter van Wely.

© René Manger

Niet zelden wordt het veldwerk op het Uffelter Binnenveld met interesse gevolgd door enkele bewoners van het terrein.

Sympetma paedisca ♀

Augustus

© René Manger

Eind november

In de zomer zijn de Noordse winterjuffers op het Uffelter Binnenveld redelijk actief en zitten ze meestal op de (dan nog) groene stengels van *Molinia* (foto links). In het late najaar zijn ze over het algemeen inactief en verblijven ze vaak op donkere delen, zoals bijvoorbeeld op de verhoude delen van Struikheide.

Veldgids Libellen 4^e druk

De vierde druk is klaar. Nieuw is dat we een (kleine) website aan het opbouwen zijn, met op dit moment extra determinatie figuren, de nieuw geplaatste foto's in de derde en vierde druk, de nieuwste Europese soortenlijst en enkele handige links. Als aanvulling op eerdere drukken, is deze site te vinden op <http://www.libellen.org/veldgids/>

Prijs van de veldgids is onveranderd. Te bestellen via <http://www.knnvuitgeverij.nl/www2/index.htm>
Kies insecten - veldgids libellen.

Prijs: EU 24,95 (ledenprijs: EU 21,95).

verzend- + administratiekosten: EU 3,50

Marcel Wasscher & Frank Bos

